

Оцінка фінансової безпеки підприємства

Кокарев І.В.

доцент ДДУВС, канд. екон. наук, доцент

Тютченко С.М.

здобувач ДДУВС

Забезпечення стабільності результатів діяльності підприємства, досягнення цілей, що відповідають інтересам власників та суспільства в цілому, неможливі без розробки та проведення відповідної стратегії суб'єкта господарювання, яка визначається наявністю надійної системи його фінансової безпеки. Важливим елементом управління фінансовою безпекою підприємства є об'єктивне і своєчасне визначення її рівня, що дозволить своєчасно виявити проблеми у фінансовому стані та виправити їх без загрози втрати фінансової стійкості та платоспроможності у майбутньому.

Рівень фінансової безпеки підприємства визначається наступними групами показників:

- оцінка рівня фінансової безпеки як складової економічної безпеки підприємства;
- оцінка рівня фінансової безпеки на основі визначення фінансового стану підприємства;
- оцінка рівня фінансової безпеки на основі інтегральних показників.

До першої групи відносяться наступні функціональні складові: бюджетна безпека, грошово-кредитна, зовнішньоекономічна, банківська, страхова, фондова, інвестиційна. Для кожного конкретного підприємства використовуються лише ті елементи фінансової безпеки, які відповідають його виду економічної діяльності.

Ряд дослідників пропонують оцінювати фінансову безпеку підприємства на основі визначення та оцінки загального стану фінансової діяльності підприємства, а саме: горизонтальний, вертикальний, порівняльний, інтегральний аналізи та аналіз фінансових коефіцієнтів. Комплексно оцінити фінансовий стан підприємства та стан його фінансової безпеки можливо, використовуючи наступні групи показників: майнового стану, ліквідності та платоспроможності,

дебіторської та кредиторської заборгованостей, ділової активності, рентабельності підприємства та фінансової стійкості [1, 2].

Із всієї множини фінансових коефіцієнтів експертами було виділено найбільш значимі, які б не дублювали одне одного і найбільш повно характеризували стан фінансової безпеки підприємства [3]. Кожен з них має нормативне значення.

По-перше, показники майнового стану: коефіцієнт зносу основних засобів ($\leq 0,5$).

По-друге, показники ліквідності та платоспроможності: коефіцієнт абсолютної ліквідності ($0,2 - 0,5$); коефіцієнт загальної ліквідності (≥ 1).

По-третє, показники дебіторської та кредиторської заборгованостей: залежність від дебіторської заборгованості ($\leq 0,4$); залежність від кредиторської заборгованості ($\leq 0,4$).

По-четверте, показники ділової активності: коефіцієнт оборотності власного капіталу; коефіцієнт оборотності активів.

По-п'яте, показники фінансової стійкості: коефіцієнт незалежності (автономії) ($\geq 0,5$); коефіцієнт самофінансування (> 1); коефіцієнт фінансової стійкості ($\geq 0,75$).

По-шосте, показники прибутковості (рентабельності): рентабельність загальних активів ($> 0,05$); рентабельність необоротних активів ($> 0,1$); рентабельність оборотних активів ($> 0,1$); рентабельність власного капіталу ($> 0,15$); рентабельність інвестицій ($> 0,1$).

Отже, проаналізувавши фінансову звітність підприємств та розрахувавши коефіцієнти, можна сформувати інтегральний показник оцінки стану фінансової безпеки підприємства. Він формується із суми бальних оцінок коефіцієнтів за кожною групою показників. Розрахованим значенням показників оцінки фінансової безпеки підприємства присвоюється відповідна бальна оцінка рівня показника від одного до п'яти. Виділяють п'ять станів фінансової безпеки підприємства: оптимальний, високий, середній, низький та кризовий.

Здійснені розрахунки дають змогу оцінювати стан фінансової безпеки підприємства загалом та в розрізі окремих груп.

Проте оцінка фінансової безпеки підприємства не може зводитись до простого аналізу фінансового стану підприємств. Про високий рівень фінансової безпеки можуть свідчити такі критерії як: технологічна незалежність підприємства, висока ефективність менеджменту підприємства, ефективність його організаційної структури, високий рівень кваліфікації персоналу підприємства та його інтелектуального

потенціалу, якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства, забезпечення захисту інформаційного середовища підприємства, комерційної таємниці та досягнення високого рівня інформаційного забезпечення діяльності усіх його служб та підрозділів, забезпечення безпеки персоналу підприємства, його капіталу, майна та комерційних інтересів.

Отже, дуже важливим при оцінці фінансової безпеки підприємства є поєднання традиційних та нетрадиційних методів. Нетрадиційні методи базуються на оцінці рівня розвитку та управління, оцінці ризиків та ринкової вартості підприємства.

Таким чином, діагностика фінансової безпеки підприємства дозволить з мінімальними втратами часу та максимальною ефективністю приймати управлінські рішення. Адже, за сучасних економічних умов оцінка рівня фінансової безпеки є невід'ємною частиною управління підприємством. Вона дає можливість керівництву та менеджерам підприємств ефективніше вирішувати проблеми забезпечення фінансової безпеки, обирати ефективні шляхи мінімізації фінансових втрат.

---

1. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К. : Ельга, Ника-Центр, 2014. – 784 с.

2. Кириченко О.А. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах фінансової кризи / О.А. Кириченко, І.В. Кудря // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 10. – С. 22-26.

3. Орлова В. В. Моделі оцінки рівня фінансової безпеки підприємства / В. В. Орлова // Моделювання регіональної економіки. Збірник наукових праць. – Івано-Франківськ : Плай, 2016. – №1(7). – С. 89-96.